

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 714. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708757358752.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

1.II.10

208

Sund Færgegaard : åbenbart fiktiv lokalitet el. benævnelse. - *Wiefroh (...) Menschen* : begyndelseslinjerne af det første brev i Goethes brevroman *Die Leiden des jungen Werthers* (1774), Den unge Werthers lidelser: »Hvor er jeg glad over, at jeg er væk! Bedste ven, hvad er dog menneskets hjerte!« - *Carlo Gozzi* : (1720-1806) italiensk forfatter og dramatiker, Udg. har ikke kunnet verificere den gengivne udtalelse, -*det »videnskabelige« Digteri* : måske hentydning til Løjtnant v. Buddinges ord: »ved literære Arbejder, ved Artikler i Bladene og videnskabelige Digterværker tjener jeg ikke saa lidt« i Chr. Hostrups syngespil *Gjenboerne* (1844), 2. akt, sc.4. - *slaa De (...) Luther* : reformatoren Martin Luther opslog i 1517 95 teser, bl.a. imod afladshandelen, på kirkedøren i Wittenberg. - *Theses* : (af gr.) sætninger, påstande. - *Højskole(s)* : universitet.

209

Herakles : den græske kæmpe og halvgud, der efter vældige bedrifter 715 mødte sin død ved den skrækkelige *Nessusskjorte* : en giftholdig kjortel, som Herakles fik og iførte sig, og som påførte ham brændende, langsomt dræbende smerter. - *profecto* : (af lat. - og holbergsk) minsandten. - *Catull* : den romerske kærlighedsdigter Gaius Valerius Catullus (ca. 84-ca. 54 f.Kr.). - *Ovid* : den romerske, bl.a. mytologiske og dristigt erotiske digter Publius Ovidius Naso (43 f.Kr.-19 e.Kr.). - *paa Volden* : Københavns bykerne var indtil 1850erne omgivet af volde, egl. befæstningsanlæg, nu yndede til promenader. - *Sang ikke (...)* *Spurv* : Catulls digte nr. 2 og 3. - *Kristenbernikovstræde* : gade i det indre København nær ved bl.a. Metropolitanskolen og Østre Borgerdydskolen i disse gymnasiers (latinskolers) daværende beliggenhed. - *blanco* : uden sikkerhed. - *Schleh-Augen* : dvs. slåen-øjne. - *Goethe (...) Turgenjew* : se Efterskrift s.655-58. - *Robert Burns* : skotsk lyriker (1759-96). - *Molière* : egl. Jean Baptiste Poquelin (1622-73), den store franske komediedigter. - *Alfred de Musset* : fransk digter (1810-51). - *Turgenjew* : den russiske romanforfatter Ivan T. (1818-83). - *Portia* : heltinden i Shakespeares komedie *The Merchant of Venice* (ca. 1598, tr. 1600). - *Elisabeth(s)* : Elizabeth I af England (1533-1603) regerede 1558-1603, dvs. det meste af Shakespeares levetid (1566-1616).

210

man siger (...) *Venice* : vel altså hofdame(r) ved Elizabeths hof, ikke dronningen selv. 1800-t.s Shakespeare-biografier var rige på gætterier og anekdoter. - *Globe* : Shakespeares teater i London i en del af hans skuespiller- og dramatiker-år. - *som frembringe* : jf. Efterskrift s.682f. - *Adam og Eva(s)* : efter 1. Mos. ofte i billedkunsten og i digtningen, fx John Miltons *Paradise Lost* (1667). - *Romeo og Julie* : i Shakespeares tragedie fra ca. 1595. - *Faust og Margrete(s)* : i Goethes *Faust*, sml. Efterskrift s.655f. - *Don Juan og Haidie(s)* : kærlighedspar i 2.-4. sang af Byrons *Don Juan* (1819-21), som Drachmann oversatte. - *Hagbart og Signe* : sagnet hos Saxo og folkevisen om den tragiske elskovshistorie ligger til grund for såvel Oehlenschlägers *Hagbarth og Signe* (1815) som Karl Gjellerups *Hagbard og Signe* (1884). - *Turgenjews (...) Conditorpige* : Gemma, den kvindelige hovedperson i Turgenjews roman *Foraars-Bølger* (1872, da. overs. ved Vilh. Møller 1873). - *Tolstojs Kosak-Skønhed* : Marjanka, den kvindelige hovedperson i Tolstojs fortælling *Kosakkerne* (russ. 1861, da. overs. ved W. Gerstenberg 1890). - *Dostojewski (...) Morder og Skøge* : hovedpersonerne Raskolnikov og Sonja i Dostoevskijs roman *Brøde og straf* (russ. 1866, da. overs. *Raskolnikov* ved A. Wendt og Erna Juel-Hansen 1884). - *Pegasen* : den vingede himmelhest i græsk mytologi, gerne taget som 716 billede på den digteriske kraft eller inspiration (»bestige sin pegasus« o.lign. udtryk).

212

lade Fiolen sørge : lade stå til, ikke bekymre sig på forhånd. - *Kæmpeviserne* : d.s.s. folkeviserne.

213

(*Dame-)**Boudoir* : (af fr.) påklædnings-, spejl- og make-up-værelse. - *flet dit Aar* : således både i manus, der er næsten uden fejlskrivninger, og i bogtrykket 1890, uforklarligt for udg.; i trykkene 1899 og 1908, som digteren næppe har læst korrektur på, rettet til »Haar«.

214

Led mig (...) *Fristelse* : den 6. bøn i Fadervor: Matt., kap.6, v.13 og Luk., kap.11, v.4. - *Heurika* : (gr.) jeg har fundet det! Legendarisk udråb af *Arkimedes* (f. 287 f.Kr., græsk matematiker og fysiker, ved opdagelsen af en fysisk lovmæssighed. - *saa fuld (...)* *Augustmaaned af Fluor* : talemåde om uoverskueligt antal - hos Holberg »Fluer i September Maaned«.

215

Bloddraaben i Æventyret : ikke identificeret af udg. Betydningsfulde bloddråber forekommer i mange folkeeventyr og digtninge; jf. også Abels blod i 1. Mos., kap.4, v.10.

216

Madammen : dvs. jordemoderen. - *Offer og Accidents* : foreskreven ydelse til præsten, især ved visse kirkelige tjenester, - *indigoblaa* : dybbå farve.

217

Harmonien i Naturen : if. romantisk forestilling.

218

decente : ærbare.

222

der staar (...) skadeligt : nyttelæren var en del af positivismens etik, men denne - meget grove - formulering har udg. ikke identificeret.

223

Logogrif : bogstavgåde.

224

Roman : også med betydningen kærlighedshistorie. - *Nirwana* : tomhed, den salige udfrielse fra jeg'et i buddhismens lære, aktualiseret af bl.a. den tyske filosof A. Schopenhauer. - *pastoral(e)* : egl.: vedr. hyrder; her om hyrdedigtningen og dens stilleje. - *J'aime (...) vin* : (fr.) jeg holder af god vin. Antagelig citat af en drikkevisse el. kabaretsang. - *Eau de Verveine* : se n.t.s.130.